

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin
Marcin Biskupski
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. + 4891 42 45 208
mbiskupski@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, 29 lipca 2025 r.

**Pani
Urszula Pańska
Radna
Rady Miasta Szczecin**

Znak sprawy: WOŚ-II.0003.21.2025.AK/PJ

Dotyczy: **interpelacji nr 1416**

Szanowne Pani Radno,

w odpowiedzi na interpelację dotyczącą „pracowników oświaty w mieście Szczecin korzystających z art. 148¹ Kodeksu pracy (zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej)”, przekazuję następujące informacje:

Ad 1. „Ilu pracowników oświaty (z podziałem na nauczycieli i pracowników niepedagogicznych) w jednostkach prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin skorzystało z uprawnienia wynikającego z art. 148¹ Kodeksu pracy od 01.01.2024r do chwili obecnej?”

Wydział Oświaty posiada zbiorcze dane dotyczące finansowania zwolnień od pracy z powodu działania siły wyższej (składnik płac) w podległych jednostkach oświaty, jednak nie prowadzi się rejestrów kadrowych pozwalających przedstawić dane dotyczące liczby pracowników, którzy korzystają/skorzystali z tego rodzaju zwolnienia. Ze względu na trwającą w poległych jednostkach przerwę wakacyjną (okres urlopowy/absencja pracowników) obecnie nie jest możliwe pozyskanie ww. danych na potrzeby odpowiedzi na interpelację Pani Radnej.

Ad 2. „Czy dyrektorzy szczecińskich placówek oświatowych otrzymali wytyczne lub rekomendacje dotyczące stosowania art. 148¹ Kodeksu pracy w swoich jednostkach?”

Na każdym dyrektorskiej jednostki oświatowej, jako osobie kierującej szkołą, w tym pracodawcy (kierownik zakładu pracy), ciąży „z urzędu” obowiązki związane ze znajomością, przestrzeganiem i stosowaniem przepisów prawa. Wydział Oświaty na bieżąco informuje

dyrektorów podległych jednostek o planowanych i wdrażanych zmianach prawa. W przypadku zmian, które są nieprecyzyjne, bądź niejednolite – przekazywane są stosowne wskazówki lub stanowiska organu prowadzącego.

Wprowadzone w 2023 r. przepisy dotyczące zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej nie wymagały przekazania wytycznych/rekomendacji organu prowadzącego dotyczących ich stosowania. Kompleksową wiedzę na temat różnych rodzajów zwolnień od pracy, w tym urlopów związanych z siłą wyższą dyrektorzy jednostek oraz pracownicy ds. kadr mogą uzyskać w informatorach Państwowej Inspekcji Pracy oraz na szkoleniach organizowanych przez m.in. PIP, firmy zewnętrzne czy serwisy prawne (np. firma Wolters Kluwer, w ramach serwisu „Lex”, z którego korzystają jednostki, przeprowadziła w październiku 2023 r. i udostępniła do dalszego wykorzystania szkolenie „Kadry i płace w oświacie - przegląd wybranych zmian prawnych w 2023 r.”, w ramach którego omówione zostały także kwestie związane z ww. nowym rodzajem zwolnienia od pracy).

Ad 3. „Czy Urząd Miasta Szczecin monitoruje lub planuje monitorować wykorzystanie tego uprawnienia w placówkach oświatowych, w szczególności pod kątem możliwego wpływu na organizację pracy szkół i przedszkoli?”

Urząd Miasta nie monitoruje bezpośrednio wykorzystania w podległych jednostkach zwolnień od pracy z powodu działania siły wyższej. Zadanie to należy do kompetencji dyrektorów placówek. Dotychczas nie zgłosili oni żadnych uwag mogących świadczyć o negatywnym wpływie absencji z powodu siły wyższej na organizację pracy szkół i przedszkoli.

Ad 4. „Czy zaobserwowano jakiegokolwiek trudności organizacyjne lub niejasności prawne związane z realizacją tego przepisu w placówkach oświatowych na terenie miasta?”

Nie zaobserwowano trudności organizacyjnych, ani niejasności prawnych związanych z realizacją przepisów dotyczących zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej w placówkach oświatowych, dla których Miasto Szczecin jest organem prowadzącym.

Ad 5. „Jakie koszty finansowe poniosła Gmina Miasto Szczecin w związku z realizacją art. 148¹ Kodeksu pracy w jednostkach oświatowych? Proszę o podanie danych w ujęciu rocznym.”

W poniższej tabeli zestawione zostały wydatki Gminy Miasto Szczecin dotyczące zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej w 2024 r., zaprezentowane w podziale na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych w publicznych jednostkach oświatowych.

Tabela 1. Kwota wynagrodzeń dot. zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej w 2024 r. w publicznych jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin

Grupa pracowników w publicznych jednostkach oświatowych	Kwota za okres 01-12.2024 r.
Administracja	8 292,39
Nauczyciele	244 641,20
Nauczyciele zatrudnieni na podstawie art. 15 ustawy Prawo oświatowe	468,70
Obsługa	24 940,18
Razem	278 342,47

Źródło: System Nadzór Kadry i Płace „Zestawienie z list płac – statystyczne za okres: 01.01.2024 - 31.12.2024”

Ad 6. „Czy wydatki związane z wypłatą 50% wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej są w całości lub częściowo pokrywane z subwencji oświatowej? Jeśli nie, proszę wskazać, z jakich środków są one finansowane.”

W okresie zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej, o której mowa w art. 148¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 Kodeks pracy, pracownik zachowuje prawo do połowy wynagrodzenia, które jest finansowane przez pracodawcę.

Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych „środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego”. Dochodami JST są: dochody własne, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa¹. Subwencja oświatowa, a od 2025 r. kwota potrzeb oświatowych² nie wystarczą jednak na pokrycie wszystkich wydatków oświatowych w Gminie Miasto Szczecin, które w brakującej części finansowane są z dochodów własnych.

Subwencja oświatowa/potrzeby oświatowe nie mają charakteru celowego, ponieważ o przeznaczeniu tych środków decyduje ostatecznie organ stanowiący danej jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto określając wysokość i sposób podziału subwencji, właściwe organy państwowe zachowują także daleko idącą swobodę regulowania ich wysokości (wyrok TK z 18.09.2006 r., K 27/05, OTK-A 2006/8, poz. 105), a sposób podziału subwencji oświatowej pomiędzy JST nie wyznacza zakresu ich wykorzystania w odniesieniu do wszystkich zadań oświatowych realizowanych przez gminę/powiat. Mając na uwadze powyższe, nie jest możliwym szczegółowe określenie, z których konkretnych źródeł

¹ Art. 167 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

² Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zmieniała od 2025 roku system finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – subwencję oświatową zastąpiono potrzebami oświatowymi.

finansowana jest wypłata 50% wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej w jednostkach oświatowych, ponieważ nie jest to „znaczony” transfer środków.

Ad 7. „Czy miasto planuje dodatkowe działania informacyjne lub szkoleniowe dla kadry kierowniczej w oświacie, mające na celu właściwe i jednolite stosowanie przepisów dotyczących zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej?”

Obecnie nie planuje się dodatkowych działań informacyjnych lub szkoleniowych dotyczących stosowania przepisów dotyczących zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej dla kadry kierowniczej szczecińskich jednostek oświaty.

Z wyrazami szacunku,

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Marcin Biskupski